Σύλλογος Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο Ονήσιμος»

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑ

ΤΟΥ **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΡΩΝΑΙΟΥ**

Στο νεοκλασικό της οδού Ασκληπιού τις παραμονές των γιορτών πάντα επικρατεί κινητικότητα. Δεκάδες σακούλες με τρόφιμα, κούτες με είδη ρουχισμού, κουβέρτες, φάρμακα και άλλες προσφορές λαμβάνονται και ταξινομούνται από τους εθελοντές του Συλλόγου Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο Ονήσιμος» για να παραδοθούν στις οικογένειες των άπορων φυλακισμένων ή στους άρτι αποφυλακισθέντες που στερούνται ακόμα και τη φιλοξενία ενός αγαπητού τους προσώπου.

Στις δύσκολες εποχές που βιώνει το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, κάθε κίνηση ανθρωπιάς είναι εκτιμητέα και ανακουφίζει το συνάνθρωπο που βρίσκεται σε χειρότερη θέση. Στην περίπτωση του Συλλόγου «Ο Ονήσιμος» η χειρονομία έχει διπλή αξία, καθώς, πέρα από την άμεση φιλανθρωπία, εξίσου σημαντικό είναι και το μήνυμα κατά της χρόνιας προκατάληψης και του αρνητικού στερεοτύπου για τους ανθρώπους οι οποίοι για κάποιο λόγο κατέληξαν στη φυλακή.

Το έργο του Συλλόγου είναι γνωστό στο πανελλήνιο, καθώς τα τελευταία τριάντα χρόνια οι άνθρωποί του βρίσκονται δίπλα στους αποφυλακισμένους και στις οικογένειες των φυλακισμένων, στηρίζοντάς τους ποικιλοτρόπως. Μόνο το 2012 «Ο Ονήσιμος» κατόρθωσε να προσφέρει πάνω από 9 τόνους τροφίμων, πλήρωσε για 294 διανυκτερεύσεις άπορων αποφυλακισθέντων, στήριξε νομικά 39 υποθέσεις κρατουμένων που δεν είχαν τη δυνατότητα να εκπροσωπηθούν στο δικαστήριο, παρείχε 507 δέματα με ρουχισμό και είδη προσωπικής υγιεινής στις φυλακές όλης της χώρας. Και μέσα στο 2013, μια ακόμα δύσκολη χρονιά για τους Έλληνες, οι άνθρωποι του Συλλόγου προσπάθησαν να φανούν αντάξιοι των προσδοκιών και να συντρέξουν τους δοκιμαζόμενους συμπολίτες μας.

«Περίπου 200 οικογένειες φυλακισμένων και αποφυλακισμένων προσφεύγουν στο Σύλλογο σε σταθερή βάση», λέει στα «Επίκαιρα» η κλινική ψυχολόγος του Συλλόγου, Χαρά Δυοβουνιώτου-Βλαστάρη. «Παρέχουμε στήριξη τόσο σε υλικό όσο και σε ψυχολογικό επίπεδο. Στο οικονομικό, συμβάλλουμε στην κάλυψη κάποιων εξόδων του σπιτιού του τροφίμου –λογαριασμοί, τρόφιμα, είδη ρουχισμού, ιατρικές εξετάσεις– είτε σε συνεργασία με άλλους φορείς, αν πρόκειται, για παράδειγμα, για εξαρτημένους, είτε μόνοι μας. Παράλληλα, φροντίζουμε τους αποφυλακισθέντες στα πρώτα μετασωφρονιστικά βήματά τους. Είχαμε πρόσφατα περίπτωση αποφυλακισθέντος από την επαρχία που δεν είχε κάποιο συγγενή για να τον φροντίσει και του παρείχαμε στέγαση σε ξενοδοχείο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση ήταν επιβεβλημένο, γιατί ο άνθρωπος είχε αρχίσει πρόγραμμα απεξάρτησης μέσα στη φυλακή και έπρεπε να το συνεχίσει μέχρι να μπει στο λεγόμενο "κλειστό πρόγραμμα της κοινότητας"».

Η ίδια παρατηρεί μεταβολή στον τρόπο που προσεγγίζει η κοινωνία τους ανθρώπους που κρατούνται, ιδίως μετά τις δραματικές αλλαγές που επέφερε η οικονομική κρίση. «Ο κόσμος έχει ευαισθητοποιηθεί πολύ. Έχει αλλάξει πια ο πληθυσμός των φυλακών λόγω της οικονομικής κρίσης. Υπάρχει το οικονομικό έγκλημα,

κάποιος εξαιτίας των προβλημάτων δεν έχει να πληρώσει τα χρέη του και καταλήγει στη φυλακή. Πλέον ο κόσμος συνειδητοποίησε ότι αυτό το κακό, να καταλήξεις στη φυλακή, μπορεί να συμβεί σε οποιονδήποτε. Η κρίση έχει συμβάλει ώστε να φύγει το στίγμα για τους φυλακισμένους. Μέσα στην κρίση το αρνητικό στερεότυπο αμβλύνεται».

Τα όσα περιγράφει η κυρία Δυοβουνιώτου-Βλαστάρη αποδεικνύονται και από τη συμμετοχή των πολιτών στην πρωτοβουλία «Όλοι Μαζί Μπορούμε» σε συνεργασία με τον ΣΚΑΪ, στην οποία συγκεντρώθηκαν 1.710 τσάντες με τρόφιμα. «Υπήρξε μαζική ανταπόκριση, κάτι δύσκολο αν αναλογιστεί κανείς ότι η δράση αφορούσε σε μια πρωτοβουλία με ιδιαίτερο αντικείμενο. Παραδόξως, όλη αυτή η τρομολαγνία για τη φυλακή έχει υποχωρήσει· το υψηλό ενδεχόμενο να βρεθεί κάποιος εκεί έχει συσπειρώσει τον κόσμο και έχει ως αποτέλεσμα την ενότητα και την ομοψυχία απέναντι στο πρόβλημα. Η ευμάρεια είχε φέρει απομόνωση, ο καθένας περνούσε καλά απομονωμένος από το διευρυμένο κύκλο του. Τώρα αυτό έχει αλλάξει», συμπληρώνει.

Αναγκαίο το μετασωφρονιστικό υποστηρικτικό πλαίσιο

Πάγιο αίτημα των ανθρώπων του Συλλόγου αλλά και άλλων φορέων με σχετική δράση είναι η δημιουργία ενός υποστηρικτικού πλέγματος για τους ανθρώπους που αποφυλακίζονται προκειμένου να γίνει ομαλά η επανένταξή τους στην κοινωνία. «Για τη μετασωφρονιστική περίοδο, που πρέπει η κοινωνία να δείξει ενδιαφέρον για τον πρώην κρατούμενο, δεν υπάρχει πλαίσιο», λέει η ψυχολόγος του Συλλόγου. «Δεν υπάρχει ένας χώρος, ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, επαγγελματικό και κοινωνικό. Ούτως ή άλλως, η φυλάκιση είναι ένα πρόβλημα, ενώ ο σωφρονισμός θα έπρεπε να είναι ευκαιρία. Ο έγκλειστος πρέπει να βγαίνει καλύτερος στην κοινωνία, στη φυλακή θα έπρεπε να δίνονται εφόδια. Σε κάποιες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα στο σωφρονιστικό ίδρυμα της Θήβας, όπου υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες κυρίως σε ό,τι αφορά στο προσωπικό και στη διεύθυνση των φυλακών, γίνονται θετικά πράγματα. Δίνονται εφόδια στους τροφίμους για τη μετασυλιακή ζωή τους, ανακαλύπτουν τις ικανότητές τους, εκπαιδεύονται. Υπάρχει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα μιας γυναίκας πρώην τροφίμου και τοξικομανούς, η οποία έχει απεξαρτηθεί, τελείωσε το σχολείο στη φυλακή και πρόσφατα βρήκε δουλειά. "Επιτέλους, βρήκα μια ασχολία, έχω κάπου να πάω το πρωί", μου λέει στο τηλέφωνο με ικανοποίηση, γιατί αν δεν βρεις να κάνεις κάτι περιθωριοποιείσαι και πάλι».

Πάντα θα υπάρχουν άνθρωποι που βλέπουν με καχυποψία και προκατάληψη αυτόν που βρέθηκε στη φυλακή. Πάντα θα υπάρχουν εκείνοι που θα αποφεύγουν την κοινωνική συναναστροφή μαζί του, που δεν θα του προσφέρουν εργασία ή θα του προκαλέσουν προβλήματα αν βρεθούν στον ίδιο εργασιακό χώρο, που θα επιδιώξουν να του στερήσουν το δικαίωμα στη δεύτερη ευκαιρία. Το σύνθημα-πρόκληση του Συλλόγου «Ο Ονήσιμος» είναι η καλύτερη απάντηση σε όλους αυτούς: «Κάποιοι κρίθηκαν ένοχοι για τις πράξεις τους και τιμωρήθηκαν. Όταν γυρίσουν κοντά μας, ένοχοι θα είμαστε εμείς αν τους στιγματίσουμε». ■

«Είμαι ήσυχη όσο είναι στη φυλακή...»

Ο 26χρονος γιος της κυρίας Κατερίνας αποφυλακίστηκε τον Αύγουστο, αφού εξέτισε πενταετή φυλάκιση για συμμετοχή σε ληστεία. Από το καλοκαίρι προσπαθεί να βρει εργασία, αλλά μέχρι σήμερα δεν τα έχει καταφέρει. «Η αγωνία μου είναι μεγάλη. Βλέπει φίλους που προχώρησαν, που έφτιαξαν τη ζωή τους, και στενοχωριέται. Εγώ τώρα έχω αγωνία, που βγήκε έξω, που βλέπει τα αδιέξοδά του, που έχει νεύρα γι' αυτά που έχασε και γι' αυτά που δεν έκανε», λέει η μητέρα του. Η κυρία Δυοβουνιούτου-Βλαστάρη παρεμβαίνει: «Είναι πραγματικά πολύ κρίσιμο το πρώτο στάδιο του μετασωφρονισμού. Γι' αυτό λέμε ότι χρειάζεται η πρόνοια. Ιδίως για τα απεξαρτημένα άτομα, που αποφυλακίζονται και έχουν καθαρό μυαλό και συνειδητοποιούν τι έχουν χάσει όλο το προηγούμενο διάστημα. Παράλληλα, αντιλαμβάνονται και ποια είναι η πραγματική κατάσταση στην κοινωνία, με τα οικονομικά προβλήματα, την ανεργία, τους αποκλεισμούς. Γιατί στο διάστημα που ήταν στη φυλακή, οι γονείς και το οικογενειακό περιβάλλον δεν τους έδιναν την ακριβή εικόνα του τι επικρατεί για να μην τους "φορτώσουν" περαιτέρω. Φανταστείτε τι βιώνει ο γιος της κυρίας Κατερίνας, ο οποίος μπήκε στο σωφρονιστικό ίδρυμα πριν πέντε χρόνια και βγαίνει σήμερα και βλέπει έναν άλλο κόσμο από αυτόν που άφησε».

Από την άλλη, ο Μιχάλης, 38 ετών, περιμένει να αποφυλακιστεί τους επόμενους μήνες. Παρακολούθησε πρόγραμμα απεξάρτησης μέσα στο σωφρονιστικό ίδρυμα της Λάρισας και, όπως λέει η μητέρα του, η κυρία Σοφία, «τώρα είναι "καθαρός", έχει τα μάτια του ανοιχτά, ξέρει τι πρέπει να φάει ή τι δεν πρέπει να φάει. Το αυτονόητο για άλλους είναι μεγάλη επιτυχία για το παιδί μου». Η απόγνωσή της μεγαλώνει όταν σκέφτεται ότι σε λίγο καιρό το παιδί της θα βρίσκεται εκτός φυλακής, μπροστά σε μια σειρά αδιεξόδων, τα οποία δεν αντιμετωπίζει εντός των σωφρονιστικών καταστημάτων. «Τώρα κοιμάμαι ήσυχη το βράδυ. Ξέρω ότι έχει ένα κρεβάτι και ένα πιάτο φαγητό. Μετά, όταν βγει έξω, τι θα γίνει;» είναι το ερώτημα που τη βασανίζει.

Ένα σημείωμα από τη φυλακή

«Είμαι 25 ετών και είμαι προφυλακισμένος εδώ και δεκαπέντε μήνες. Έκανα κάποια λάθη και τώρα τα πληρώνω πολύ ακριβά, όχι γιατί είμαι στη φυλακή, αλλά γιατί μου λείπει η κόρη μου και η γυναίκα μου. Μου λείπουν πολύ οι στιγμές που περνούσαμε σαν οικογένεια. Ό,τι έκανα το έκανα για την κόρη μας, γιατί δεν ήθελα να της λείψει τίποτα. Οποιοσδήποτε γονιός, πιστεύω, θα έκανε τα πάντα για το παιδί του.

»Από αγανάκτηση έφτασα σε αυτό το σημείο. Από μικρός τα έκανα όλα μόνος μου. Μόνος μου πήγα φαντάρος, μόνος μου σπούδαζα, μόνος μου τάιζα την οικογένειά μου. Θέλω πολύ να γυρίσω στο σπίτι μου και να τα αφήσω όλα πίσω. Θέλω μια δεύτερη ευκαιρία για να φτιάξω την οικογένειά μου. Σας παρακαλώ να με βοηθήσετε. Είμαστε μια γενιά η οποία είναι καταδικασμένη να μείνει στάσιμη και χωρίς όνειρα. Το μόνο που ήθελα ήταν να ζήσουμε σαν άνθρωποι...»

Σύλλογος Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «Ο ΟΝΗΣΙΜΟΣ», Ασκληπιού 60Α & Σέργιου Πατριάρχου 8 -114 71 Αθήνα, τηλ.: 210 3622017.